

Име

Регионално управление на горите – Пловдив

Местонахождение

РУГ – Пловдив носи името на град Пловдив, където се намира и седалището на неговата администрация. Територията на Регионалното управление обхваща част от Централна България като граничи на север с Национален парк “Централен Балкан”, на изток с РУГ – Стара Загора, на югоизток с РУГ – Кърджали, на юг с РУГ – Смолян и на запад с РУГ – Пазарджик и РУГ – София.

Съгласно административно-териториалната подялба на страната, РУГ – Пловдив стопанисва горския фонд на територията на **област Пловдив** и следните общини: Карлово, Хисаря, Раковски, Брезово, Съединение, Калояново, “Марица”, Пловдив, “Родопи”, Садово, Асеновград, Първомай и Лъки.

РУГ – Пловдив включва 8 държавни лесничейства и 2 държавни дивечовъдни станции (ДДС “Чекерица” – Стряма и ДДС “Кормисош” – Лъки).

Географско положение

Територията на РУГ – Пловдив обхваща южните склонове на Средна Стара планина (Златишко-Тетевенски дял и Троянско-Карловски дял), североизточната част на Същинска Средна гора и западната част на Сърнена Средна гора, голяма част от Горнотракийската низина и предпланинските райони и северните склонове на Централните Родопи (от рида “Чернатица” до рида “Драгойна”).

Релеф

Територията на РУГ – Пловдив се отличава с разнообразие от релефни форми.

Характерът на релефа в северната част на Управлението (южните склонове на **Средна Стара планина**) е типично планински. Отличава се с високи и ясно изразени заоблени била, много стръмни склонове и дълбоко врязани реки и долове. Южните склонове на Стара планина имат малка дължина и се спускат стръмно на юг, преобладават много стръмните и урвести терени на припечни изложения.

Значително по-различен е теренът в Средногорския масив. Той се характеризира със заоблени форми, с добре оформени разлети била и не добре изразена долинна мрежа.

Същинска Средна гора заема средишно положение спрямо другите два дяла и притежава по-внушителен планински облик. Има ясно очертано било с най-висок връх вр. “Богдан” (1604,5 м н.в.). Билата са добре очертани, склоновете се спускат стръмно към врязаните в тях водни течения. Надморската височина варира от 350 до 1500 м. **Сърнена Средна гора** се простира източно от Същинска Средна гора и е значително по-ниска от нея. Главното било е заоблено, а склоновете са полегати и постепенно преобладават в Горнотракийската низина. Надморските височини се движат от 300 до 800 м.

Централната част на РУГ – Пловдив попада в Централно-средногорската морфоструктура – **Горнотракийска низина**. Тя представлява плосък едностранен гребен, с лек наклон на изток. Липсата на високи речни тераси и наличието на обширни алувиални наноси придават характерна равнинност на областта, особено Пазарджишко-Пловдивското поле. Релефът е равнинен до равнинно-хълмист.

Южната част на Управлението обхваща горските комплекси по северните склонове на **Западните Родопи**, които представляват огромен наклонен на изток блок, дълбоко нарязан от сложна долинна система. Характерни за съвременния облик на планината са широките и плоски върхове и заоблени била, докато склоновете се спускат стръмно към врязаните в тях водни течения, а на места са силно скалисти, урвести и отвесни. Релефът е ниско-, средно- до високопланински във високите части на Западните Родопи. В полите на планината се е оформил пояс с хълмисто-ридов характер, който се отделя от типично планинската част на Родопите.

Най-високата точка на РУГ – Пловдив е връх “Юрушка грамада” (2136 м н.в.) на територията на ДЛ “Карлово”. Най-ниската точка на РУГ – Пловдив се намира в ДЛ “Първомай” на мястото, където р. Марица напуска територията му – 110,0 м н.в.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	6846,3	4,51
полегато (5-10)	6923,2	4,56
наклонено (11-20)	39334,6	25,89
стръмно (21-30)	68822,1	45,30
мн.стръмно (над 31)	29991,8	19,74
Общо:	151 918,0	100,0

Забележка: Данните в таблицата не включват ДДС "Кормисош".

Хидроложки условия

Хидроложките условия в района на РУГ – Пловдив са много добри. Хидрографската мрежа се отличава с голяма гъстота. Почти всички водни течения на територията на Управлението се намират във водосборния басейн на **река Марица**, незначителна част от площта на ДЛ "Карлово" попада в басейна на **река Тунджа** и части от ДЛ "Асеновград" и ДЛ "Първомай" попадат във водосборния басейн на **река Арда**.

Река Марица пресича Управлението от запад на изток през Пловдивското поле. Тече в широко пясъчливо легло с много разклонения и меандри и на места образува острови (източно от гр.Пловдив). Бреговете са стабилизирани с диги и растителност. Марица е най-многоводната българска река с постоянен воден дебит. Най-високите ѝ води обикновено са през април-май, а най-ниските през септември-октомври. Тя няма особено голямо значение за Управлението, поради малката площ на горите разположени край нея и отдалечеността от основните горски комплекси.

Река Въча е най-големият десен приток на р. Марица. Извират под връх "Каинчал" (1816 м н.в.) в Централната част на Родопите. Общата ѝ дължина е 112 км. Река Въча има постоянен воден дебит. Най-високите води обикновено са през април-май, а най-ниските през септември. Построените язовири ("Антонивановци" и "Кричим") регулират до голяма степен оттока на реката и ограничават поройните явления.

Река Чая (Чепеларска или Асеница) е втория по големина десен приток на р. Марица. Тя води началото си в района на седловината Рожен, тече в северна посока, преминава през териториите на ДЛ "Чепеларе" и ДЛ "Хвойна", и близо до курортно селище "Нареченски бани" навлиза в територията на Управлението. Реката е пълноводна с постоянно водно течение, но с променлив дебит. Всички притоци на река Чая (реки и долове) са с много стръмни брегове, устойчиви на подравяне. Речните легла са стабилни, с голям наклон и водите текат бързо, а след валежи и буйно. Склоновете са много стръмни, облесени главно с издънковидни широколистни гори и иглолистни култури. В равнинната част на лесничеството река Чая тече спокойно и в района на с. Катунца се влива в река Марица.

Река Стряма е втория по големина ляв приток на р.Марица в средния ѝ басейн след р.Тополница. Извират от връх Вежен, минава покрай Клисура и отначало тече по тясна и доста дълбока долина. После влиза в Карловското поле и тече край полите на Средна гора, като приема множество притоци. Старопланинските (леви) притоци са бързотечни, със стръмни до урвисти брегове и силно наклонени каменисти корита, с голям брой прагове, формиращи своеобразни водопади. Дебитът им е сравнително променлив, но вода тече през цялата година. Средногорските (десни) притоци са също с каменисти корита и стръмни брегове, но с по-малък наклон, по-малко речни прагове, по-широки речни легла и сравнително постоянен дебит. След с.Розино реката завива на югоизток-юг, пресича Средна гора по къс и широк пролом и образува граница между Същинска Средна гора и Сърнена Средна гора. Река Стряма е дълга общо 114,7 км, а басейнът ѝ заема 2853 кв.км площ.

Южно от централното било на Същинска Средна гора е басейнът на **река Пясъчник**. Реката тече през добре оформена долина, но при навлизането си в Горнотракийската низина се дели на ръкави. В планинската част протича доста буйно и поройните ѝ води са причинявали наводнения, което е наложило построяването на яз."Пясъчник". Има сравнително постоянен дебит. Максималният отток е през пролетта, като най-високите води са през март, когато се топят снеговете по високите части на Средна гора.

През землището на гр. Калофер протича **река Тунджа**, която води началото си от високопланинските пасища на Стара планина. Протича в южна посока до гр. Калофер, след което променя посоката си на югоизток и напуска РУГ – Пловдив. Леглото е с големи надлъжни наклони и прагове в горната си част, след което наклона му рязко

намалява. Склоновете са стръмни до много стръмни и наклонени, обрасли с букова и зимен дъбова растителност и изкуствено създадени иглолистни култури. Водният режим е непостоянен, влияещ се от годишните сезони.

От водосбора на река Арда с най-голямо водно течение е **река Боровица** (ляв приток на река Арда) и притока ѝ **Жълта река**. Тези реки и множеството различни по големина долове, които се вливат в тях, протичат през много стръмни склонове, често обезлесени и лесно податливи на ерозия. Леглата им са скалисти с много завой, на места широки, с големи количества наносни материали. Няма целогодишен воден отток - през лятото пресъхват и имат пороен характер.

На територията на РУГ – Пловдив по-големи са язовирите "Пясъчник", "Антон Ивановци", "Кричим", "Домлян" и други. Построени са и много микроязовири, част от които се използват и като рибарници. Пазарджишко-Пловдивското поле е прорязано от стотици метри напоителни канали, резервоари, каптажи, помпени станции и други. В Средна гора има много минерални извори. Характерно за високите части на Средна гора е образуването на мочури. Те са своеобразни затлачени извори, обрасли с типична растителност. Намират се до горната граница на гората.

Геоложки строеж

Геоложкият строеж и петрографски състав в РУГ – Пловдив е много разнообразен. На територията се разкриват различни по възраст и произход скали – метаморфни (гнайси, шисти и мрамори), масивни (южнобългарски гранит и андезити, риолити) и седиментни (варовици, глини, пясъчници, пясъци и чакъли).

Средногорската тектонска област се е образувала след горна креда, като преди това е имало общо потъване на оформилото се понижение в началото на посочената епоха. През плиоцена са станали големи разломявания на сушата и са се образували много котловини, изпълнени с плиоценски води. Средна гора се състои главно от стари скали - кристални шисти, средногорски гранити, гнайси и други. През терциера, когато става главното нагъване на **Стара планина**, средногорските гранитни маси са били влачени от мощен хоризонтален натиск и са се възкачили над южните склонове на Стара планина. Целият Средногорски масив и долните части от склоновете на Стара планина са заети от южнобългарски гранит, примесен с гранито-гнайси и конгломерати. Съвсем рядко и то на отделни малки петна се срещат палеозойски шисти, пясъчници, конгломерати, доломити от триас, варовици и други скали от юра.

В основата и в някои от главните си части Стара планина има стари скали - гранит, кристалинни шисти, гнайси и др. По-голямата част от Старопланинският масив е заета от Старопланински грано-диорити, които имат зърнеста структура и сив цвят като гранитите. Състоят се от фелдшпат, кварц, плагиоклас, амфибиолит, авгит, биотит и други. Основната скала и тук е изветряла, напукана и повърхностно силно раздробена, което влияе на почвата, като я прави средно до силно каменлива и примесена с плаващи камъни.

Родопската тектонска област е най-отдавна стабилизираната област у нас – освободила се е от водните басейни още в началото на палеозоя и е продължила да съществува като суша през целия мезозой и началото на неозоя. За тази област е характерно, че наред със старата кристалинна основа на масива се разкриват и по-млади образувания, лежащи върху старите скали. В градежа на Западните Родопи преобладават старите плутонични скали – гнайси, кристалинни шисти, мрамори, но има и обширни лавни покривки и наслаги. Северните склонове на Централните Родопи са изградени от скалите на родопската надгрупа – гнайси, шисти, амфиболити и мрамори. Част от кватернерните отложения (холоцен) на територията на РУГ – Пловдив са с алувиален произход и са привързани към речните корита, заливните и надзаливните тераси на р. Марица и нейните притоци.

Климатични условия

Според класификацията на Събев и Станев ("Климатични райони на България и техният климат" - 1963 г.), територията на РУГ - Пловдив се намира в **Европейско-континенталната климатична област**. Най-северната част на Управлението, т.е. южните склонове на Стара планина, с надморска височина над 1000 м попада в **Умерено-континенталната климатична подобласт, Планински климатичен район - среднопланинска част**. Останалата част от Управлението попада в **Преходно-континенталната климатична подобласт**, като южните склонове на Стара планина с

надморска височина до 1000 м и северните склонове на Средна гора са разположени в **Задбалканския нископланински климатичен район**. Полето, разположено между Стара планина и Средна гора, се намира в **климатичния район на Източните Задбалкански полета**. Ниските централни части на РУГ – Пловдив попадат в **климатичния район на Източна Средна България – западна част**, северните склонове на Централните Родопи с надморска височина от 300 до 1000 м са в **Северно-Родопски нископланински климатичен район**, а най-високите части (над 1000 м н.в.) са в **Планинския климатичен район – среднопланинска част** на Преходно-континенталната климатична подобласт.

Климатичен район на Източните Задбалкански полета

Този климатичен район заема долната част на равнинно-хълмистия и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори със средна надморска височина около 450 м. Непосредствената близост на Стара планина, незначителната надморска височина, а до известна степен и котловинния характер на терена, оказват съществено влияние върху климатичните условия. Общо взето този климатичен район се характеризира със сравнително мека зима, късно настъпваща пролет, умерено топло лято и рано настъпваща хладна есен. Снежната покривка не се задържа дълго и има по-малка дебелина. Продължителността на вегетационния период е около 6,5 месеца. През втората половина на лятото и особено в началото на есента в района не рядко се случват доста продължителни засушавания

Поради котловинния характер на терена, на места абсолютните минимални температури са по-ниски, от тези в някои райони от Северна България при същата надморска височина.

Задбалкански нископланински район – западна и централна част

Теренът в този район е хълмисто-предпланински до нископланински със значителни наклони и надморска височина между 350 и 1000 м. Значителните разлики в надморската височина създават условия за значителни различия в климатичните условия, но като цяло районът е с чувствително по-мек климат в сравнение с Предбалканския район, в който надморските височини са приблизително същите. В случая главната Старопланинска верига играе роля на климатична преграда, която не допуска влиянието на Умерено-континенталната подобласт.

Средната температура през зимата е сравнително по-висока, като стръмните терени не позволяват задържане на студен въздух и абсолютните минимални температури не са много ниски. Снежната покривка е по-краткотрайна. Поради значителната надморска височина, пролетта е сравнително хладна. Лятото е хладно, а есента е чувствително по-топла от пролетта.

Сезонните суми на валежите са практически изравнени, което характеризира района като преходен към средиземноморския валежен режим.

Продължителността на вегетационния период е около 6 месеца.

Климатичен район на Източна Средна България - западна част

Този район е много обширен, като терена е доста хомогенен и представлява една равнина с надморска височина 200-300 м. Климатът е доста топъл. Зимата е мека, пролетта започва рано и е сравнително топла, лятото е горещо, а есента е по-топла и от пролетта. През зимата има чести затопляния под влияние на Средиземноморските циклони. Снежната покривка не е устойчива и се задържа 15-20 дни. Режимът на валежите в западната част на климатичния район на Източна Средна България силно е повлиян от околните планински вериги и затова в този район падат сравнително малко валежи. През втората половина на лятото настъпват чести засушавания.

Вегетационният период е около 6,5-7 месеца.

Северно-родопски нископланински климатичен район

Този климатичен район заема северните склонове на Централните Родопи с надморска височина от 300 до 1000 м. Значителните разлики в надморската височина създават и значителни различия в климатичните условия. Зимата е по-студена. Снежната покривка е по-устойчива само в най-високите части, докато в по-ниските части дните със сняг са малко. Пролетта настъпва по-късно и е сравнително хладна, но няма условия за късни интензивни мразове. Лятото също е хладно. Тук не се забелязват характерните за равнината засушавания, но въздушната и почвената влага силно намаляват в края на август месец. Есента и в този климатичен район е по-топла от пролетта.

Вегетационният период за района е около 5,5-6 месеца.

Планински климатичен район - среднопланинска част

Характерни особености на този климатичен район и в двете климатични подобласти са силно понижените температури и увеличените валежи. Зимата е студена, но въпреки ниските средни температури, абсолютните минимални температури не са така ниски като в котловинните полета, понеже наклона на терена е значителен и няма условия за допълнително радиационно изстиване на въздуха. Снежната покривка се отличава със своята устойчивост и дебелина. Продължителността на зимата е около 4,5-5 месеца. Пролетта настъпва късно, с голяма облачност и много мъгли. Лятото е късо и хладно. Есента е със значително по-благоприятен климат. Годишният ход на валежите в планинския район на Умерено-континенталната климатична подобласт има континентален характер - зимните валежи са по-малки от летните, докато в същия климатичен район в Преходно-континенталната климатична област се отличава с изравняване на валежите по сезони. Характерна особеност на климата в Планинския район са честите и силни ветрове, особено в местата с по-голяма надморска височина и по откритите била. Вегетационният период продължава 4,5-5,5 месеца.

Общо за РУГ - Пловдив може да се каже, че климатът е благоприятен за вегетацията на горските екосистеми. Количеството на валежите е достатъчно, като тяхното разпределение по сезони е благоприятно. Летните горещини и зимните студове не са така остри, както в областите с типичен умерено-континентален климат.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в Таблица № 2 и Таблица № 3.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Умерено-континентална подобласт: Планински климатичен район - среднопланинска част (1000-2000 м н.в.)	7,0 / 1,5	-20,0 / -21,0	31,0 / 22,0
Климатичен район на Източните Задбалкански полета (350-500 м н.в.)	10,0 / 11,5	-18,0 / -15,0	35,0 / 36,0
Задбалкански нископланински климатичен район - западна и централна част (350-1000 м н.в.)	10,0 / 7,0	-15,0 / -16,0	35,0 / 31,0
Климатичен район на Източна Средна България (западна част) (200-300 м н.в.)	9,3 / 12,9	-17,8 / -32,8	36,2 / 44,5
Северно-родопски нископланински климатичен район (300-1000 м н.в.)	6,7 / 10,6	-24,1 / -34,0	36,5 / 39,3
Преходно-континентална подобласт: Планински климатичен район - среднопланинска част (1000-1700 м н.в.)	3,7 / 8,7	-23,5 / 34,0	30,6 / 33,0

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Умерено-континентална подобласт: Планински климатичен район - среднопланинска част (1000-2000 м н.в.)	760-1150	V, VI	XII, II
Климатичен район на Източните Задбалкански полета (350-500 м н.в.)	650-660	VI	II, III
Задбалкански нископланински климатичен	675-900	VI	II, III

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец максимална валежна сума	Месец минимална валежна сума
район - западна и централна част (350-1000 м н.в.)			
Климатичен район на Източна Средна България (западна част) (200-300 м н.в.)	512-837	VI	VIII
Северно-родопски нископланински климатичен район (300-1000 м н.в.)	550-900	VI	II-III, VIII
Преходно-континентална подобласт: Планински климатичен район – среднопланинска част (1000-1700 м н.в.)	947-1034	V-VI	VIII-IX

Почви

На територията на РУГ – Пловдив най-широко разпространени са кафявите горски почви с трите си подтипа (тъмни, преходни и светли), като покриват 46,9% от дървопроизводителната площ на Управлението. На второ място са канелените горски излужени почви, които се срещат върху 45,5% от дървопроизводителната площ.

Таблица № 4

за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	346,3	0,2
алувиално-ливадна	1684,4	1,1
алувиално-делувиална	54,3	0,0
ливадно-блатна	31,9	0,0
ливаден чернозем	178,8	0,1
чернозем-смолица	1925,8	1,3
канелена горска типична	75,5	0,0
канелена горска излужена	69188,3	45,5
кафява горска тъмна	20633,0	13,6
кафява горска преходна	39668,0	26,1
кафява горска светла	10970,2	7,2
планинско горска тъмна	367,9	0,2
хумусно-карбонатна	6791,5	4,5
Всичко:	151915,9	100,0

Забележка: Данните в таблицата не включват ДДС “Кормисош”.

По отношение на площите, засегнати от ерозионни процеси, територията на РУГ – Пловдив може условно да се раздели на три: **северен район**, който обхваща южните склонове на Стара планина с типичен планински характер на релефа. Тук на големи пространства, намиращи се на много стръмни и урвести терени и недостъпни склонове, ерозията на места е оголила основната скала. Поради това част от тези площи са безвъзвратно загубени за дървопроизводството, или практически е невъзможно тяхното залесяване. **Централен район**, който се отличава с равнинно-хълмист релеф и слабо развитие на ерозионни процеси. **Южният район** обхваща северните склонове на Западните Родопи, които също се характеризират с планински характер на релефа, но поради добрата облесеност на територията не се наблюдават засилени ерозионни процеси. Общо на територията на РУГ – Пловдив има данни за 8680,6 ха засегнати от ерозия или 5,7% от дървопроизводителната площ. Няма конкретна информация за площите, засегнати от ерозионни процеси, в ДЛ “Розино”, ДЛ “Карлово” и ДДС “Кормисош”.

Растителност

Съгласно горскорастителното райониране на България (Класификационна схема на типовете горски месторастения в НР България, 1983) територията на РУГ – Пловдив попада в **Тракийската горскорастителна област**, подобласти Западни Родопи и Горна Тракия. По отношение на вертикалното райониране горите на РУГ – Пловдив попадат в **Долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-**

700 м н.в.) и в **Средния планински пояс на горите от бук и иглолистни** (700-2000 м н.в.).

Подпояс на заливните и крайречни гори (0-700 м н.в.)

Този подпояс обхваща малка част от дървопроизводителната площ на РУГ главно по поречието на Марица и нейните притоци. Естествената растителност е почти напълно унищожена, а там където е запазена е представена от бяла върба, черна и бяла върба, черна елша и много по-малко бряст и полски ясен. Малко по-високо в терасата на р. Марица, на около 300-500 м от бреговете ѝ, са се запазили лонгозни комплекси. Преобладаващите дървесни видове са полски ясен и бряст, ограничено и летен дъб. Създадени са тополови култури – главно от клон И-214 и по-малко от Вернирубенс, акациевы култури и малко от орех.

Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

Основните дървесни видове, които дават облика на естествената растителност в този подпояс са дъбовете - благун, зимен дъб, цер, космат дъб. Издънковите насаждения преобладават, а семенните - предимно от летен дъб и черна тополя, са много малко. Тук се намират и единични липови и брястови насаждения, в повечето случаи смесени с воден габър, зимен дъб, габър, мъждрян и др. В района на чернозем-сморниците са се формирали разноетажни насаждения от летен дъб, мекиш и полски бряст. По бреговете на реките и в долната част на склоновете са се настанили някои по-влаголюбиви видове, като елши, тополи и трепетлики. Върху най-стръмните и девастирани терени, естествената горска растителност се състои от насаждения с преобладание на космат дъб и келяв габър, смесени с мъждрян, клен и по-рядко с цер, благун, габър, бряст и други. Под склопа на част от естествените насаждения келявият габър, заедно с прерасли издънки от благун и цер са образували подлес. Като подлес на места се явяват и някои храстови видове като драката и смрадликата.

Създадените култури са предимно черборови. Освен това е залесявано с бял и морски бор, атласки, ливански и деодарски кедър, зелена дуглазка и сребрист смърч. Широколистните са представени от сребролистната липа, различните видове дъбове червен, зимен, летен дъб, благун, полски и планински ясен, мъждрян, явор, питомен и конски кестен, орехи, дива череша, бадеми, тополи и много други. Тук се намират и голяма част от акациевите култури и издънковите насаждения от акации, които са се получили вследствие издънковото стопанисване на този дървесен вид.

Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

И тук основни дървесни видове са дъбовете, но благунът и церът отстъпват водещото място на зимния дъб. Появяват се вече и отделни габъррови и букови насаждения. Зимният дъб формира предимно чисти и смесени издънкови насаждения. В състава им освен другите дъбове с по 2-3 десети участват още сребролистна липа, габър, бук, клен, мъждрян, горскоплодни и други. Една голяма част от насажденията са смесени без преобладание на определен дървесен вид и са съставени освен от зимен дъб, габър и бук, още от мъждрян, бряст, клен, сребролистна липа с единично участие на горскоплодни - брекиня, киселица, дива круша, джанка и други. Под склопа на насаждения се е настанил подлес предимно от келяв габър и мъждрян, като келявият габър на места е образувал и самостоятелни насаждения. Единично в подпояса се срещат 100-120 годишни семенни насаждения от бук и обикновен габър, които са изредени и загнили.

В масива "Драгойна" типичната за този подпояс растителност е застъпена съвсем слабо - на около 700 м н.в. има 1-2 насаждения от габър и зимен дъб с единично участие на бук. В останалите места, растителността има сходен облик с тази, разположена в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори.

Културите, създадени в подпояса на хълмисто-предпланинските гори, са предимно бялборови и черборовите. Боровите култури обикновени са смесени с по 2-3 десети издънкови дъбове, габър, сребролистна липа, мъждрян, бреза и други. Освен борови, тук на свежите месторастения са създадени и култури от зелена дуглазка, смърч и морски бор. По-ограничено в този подпояс са създавани и широколистни култури от червен дъб, акация и кестен на свежите месторастения и мъждрян на по-бедните места. В смесените култури участват още явор, сребролистна липа, бреза, издънкови дъбови. На много места акациевите култури са престарели и силно суховършат.

Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.)

Естествената растителност покрива по-голямата част от площта на този подпояс. Той е преходен и в него в зависимост от изложенията и надморските височини в естествената растителност преобладават на места горуните насаждения, а другаде буково-габъровите насаждения. В по-високите райони се появяват и иглолистни насаждения. Насажденията с преобладание на зимен дъб се срещат предимно по припечни склонове, на по-ниска надморска височина и върху канелени горски почви. Те са предимно чисти или смесени с бук, габър и други видове дъб с участие в състава единично или с по 1-2 десети на сребролистна липа, клен, мъждрян, трепетлика, космат дъб, воден габър и горскоплодни. На някои места под склопа на насажденията се е настанил подлес от леска, люляк, келяв габър и мъждрян.

По-голямо значение в подпояса имат семенните букови насаждения. Това са между 100 и 160 годишни насаждения, рядко засегнати от гнилоты. Където са произведени се е формирал втори етаж от 20-40 годишни букови дървостой. Издънковите букови насаждения са по-млади, на места са смесени с трепетлика, явор, планински ясен, офика и брекиня. Като подлес тук най-често се явява леската, а на по-високо и смриката. В издънковите букови насаждения естественото възобновяване е незначително. Някои от тях са получени вследствие на заглушени от тях култури и затова в състава им участват изкуствено внесени бял бор, смърч, зелена дуглазка, бреза и други. Единично в този район има естествени насаждения от габър, цер, трепетлика и сребролистна липа. На места се появяват и естествени черборови насаждения върху почви с високо карбонатно съдържание и следи от варовикови жили и петна в скалната основа.

Основните дървесни видове, от които са създадени повечето култури, отново са иглолистните, но черният бор вече отстъпва мястото си на белия бор. По-рядко тук е залесявано със зелена дуглазка и смърч и единично с европейска лиственица. Иглолистните култури са смесени с издънкови бук, габър, зимен дъб и по-рядко с бреза. Буковите култури са създадени, като след извеждане на окончателната фаза в зрели насаждения, са внасяни букови фиданки сред естествения подраст. Единично тук се срещат зимендъбови и брезови култури.

Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 м н.в.)

Обликът на горите в Стара планина се дава от най-хубавите семенни и издънкови букови насаждения. Заедно с бука растат обикновен габър, явор, череша, шестил и др. С изключение на габъра, който край доловете образува и чисти насаждения, останалите спътници се срещат единично или на групи. В района на Средна гора единично се среща ела. По склоновете на Стара планина заедно с бука в състава на насажденията участват още елата и смърча. Създадени са култури от бял бор и смърч в смес с явор, бреза, череша, ела и други.

В Централните Родопи естествената растителност на този подпояс е представена от иглолистни насаждения, главно от бял бор. В състава на формираните от него насаждения често се срещат по 1-2 десети бук и ела, които хвърлят много семена и обикновено подраства под боровите насаждения е смесен елово-буков. Елата и смърча в участват предимно в смесени насаждения заедно с белия бор, бука и единично черен бор, ива, явор, шестил и други високопланински видове. Освен иглолистните тук все още се срещат семенни букови насаждения. Единично се появяват отделни издънкови насаждения от зимен дъб. Като подлес тук преобладава смиката.

Основен дървесен вид, от който са създавани културите, е белия бор. Смърчовите култури са създавани в много гъсти схеми (1x1 м), но въпреки това растежът им е много добър. Срещат се чисти култури от смърч, зелена дуглазка, бук или ела. Характерно за всички култури в този подпояс е, че до голяма степен са смесени с фиданки от естествен произход.

Подпояс на горнопланинските смърчови гори (1700-2000 м н.в.)

Естествената растителност е представена почти изцяло от чисти смърчови насаждения и смесени с бял бор. Единично се срещат и бялборови насаждения. Като единични дървета в насажденията се срещат още ела, ива и бреза. Двуетажни насаждения няма, подлес липсва и почти навсякъде има подраст от смърч, по-рядко ела и бял бор. В изредените части на насажденията се среща хвойна и много рядко леска.

Културите са малко и са съставени основно от бяла мура и смърч.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	20476,9	13,7	18394,3	12,2
Смърч	4154	2,8	4333,3	2,9
Черен бор	10980,8	7,3	21190,1	14,0
Ела	1635,6	1,1	2064,6	1,4
Бяла мура	22,5	-	42	-
Лиственица	14,6	-	7,3	-
Веймутов бор	11	-	7,4	-
Зелена дуглазка	564,9	0,4	406,7	0,3
Атласки кедър	53,8	-	1214,7	0,8
Други иглолистни	16,4	-	20,7	-
Бук	31824,4	21,3	34733,3	23,0
Червен дъб	301,8	0,2	358,2	0,2
Зимен дъб	40745,2	27,2	36888,7	24,4
Летен дъб	645	0,4	794,2	0,5
Благун	10520	7,0	10250,7	6,8
Цер	1196,8	0,8	1199,6	0,8
Габър	2604,6	1,7	2284,3	1,5
Бряст	399,9	0,3	361,8	0,2
Трепетлика	360,6	0,2	194,4	0,1
Явор	114	0,1	327,9	0,2
Бреза	313,1	0,2	211,4	0,1
Мъждрян	1035,1	0,7	353,2	0,2
Орех	145,2	0,1	89,1	0,1
Акация	2865,5	1,9	2863,1	1,9
Космат дъб	3159,9	2,1	1152,3	0,8
Келяв габър	11116,7	7,4	2949,2	2,0
Айлант	1,6	-	10,2	-
Брекиня	3,1	-	43,4	-
Воден габър	1289,5	0,9	756,7	0,5
Горскоплодни видове	40	-	142	0,1
Елша	83,5	0,1	60,4	-
Кестен	17,9	-	24,2	-
Клен	105,1	0,1	66	-
Леска	11	-	13,1	-
Дребнолистна липа	12,3	-	14,4	-
Едрolistна липа	12,6	-	30,6	-
Сребролистна липа	798,8	0,5	4965	3,3
Планински ясен	154	0,1	232,7	0,2
Полски ясен	224	0,1	223	0,1
Тополи и върби	1402,1	0,9	1627,8	1,1
Други широколистни	148,7	0,1	134,5	0,1
ВСИЧКО	149582,5	100,0	151036,5	100,0

Забележка: Данните в таблицата не включват ДДС "Кормисош".

Характеристика на горския фонд

Общата площ на област Пловдив е 5972,9 кв. км. По данни от Дирекцията на РУГ – Пловдив общата площ на горския фонд е 196 797 ха.

По данни от Лесоустройствените проекти на Държавните лесничейства и Дивечовъдните станции общата площ, предмет на лесоустройство в РУГ – Пловдив, е 171985,3 ха, от която 149580,7 ха или 87% са залесени.

Таблица № 6
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	149580,7	87,0
Незалесена дървопроизводителна площ	2333,4	1,4
Недървопроизводителна площ	17769,7	10,3
Горски пасища	2301,5	1,3
ОБЩО:	171985,3	100,0

Забележка: Данните в таблицата не включват ДДС "Кормисош".

Таблица № 7

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	45039,2 / 41987,7	26,2 / 28,1
Широколистни високоствъблени	26415,2 / 22811,0	15,4 / 15,2
За реконструкция	40025,4 / 28209,5	23,3 / 18,9
Издънкове за прерастване	6310,7 / 6037,3	3,7 / 4,0
Издънкове за превръщане	48175,9 / 45157,5	28,0 / 30,2
Нискоствъблени	4812,1 / 4516,5	2,8 / 3,0
Тополови	1207,2 / 863,0	0,7 / 0,6
ВСИЧКО:	171985,7 / 149582,5	100,0

Забележка: Данните в таблицата не включват ДДС "Кормисош".

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8

Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	21936,5	20713,3	81542,5	74596,3	103479	95309,3
Защитни	13859,4	12879,1	18845,7	13396,3	32705,1	26275,4
Рекреационни	5644,1	5313	5702,6	5205,2	11346,7	10518,2
Защитени	1618,1	1283,4	9834,9	6547,4	11453	7830,8
Други	1966,8	1798,9	8733,2	7849,6	10700	9648,5
Общо ЗРЗТ	23088,4	21274,4	43116,4	32998,5	66204,8	54272,9
Общо ДСФ+ЗРЗТ	45024,9	41987,7	124658,9	107594,8	169683,8	149582,2
Горски пасища	14,3	0,0	2287,7	0,0	2302,0	0,0
ОБЩО	45039,2	41987,7	126946,6	107594,8	171985,8	149582,2

Забележка: Данните в таблицата не включват ДДС "Кормисош".

Съгласно Лесоустройствените проекти на Държавните лесничейства в РУГ – Пловдив за периода 1981-2000 година е предвидено средно годишно ползване в размер на 248646 куб.м, от които 130783,5 куб.м годишно от главни сечи и 117862,5 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсичани са средно годишно по 168203 куб.м или 67,6% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 85641 куб.м средно годишно или 65,5% от предвиденото, а от отгледни и санитарни сечи 79950 куб.м средно годишно или 67,8% от предвиденото. Съгласно новите Лесоустройствени проекти от горския фонд на територията на РУГ – Пловдив ще се добиват по 307429 куб.м стояща маса средно годишно - 144517 куб.м добив от главни сечи и 162912 куб.м от отгледни и санитарни сечи. (данните не включват ДДС "Кормисош").

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на гората на територията на РУГ – Пловдив е сравнително добро. В по-ниските части на Управлението проблем са повредите от **суховършии** по дъбовете, в резултат главно на заболяване от трахеомикоза. Суховършат също така и някои иглолистни насаждения и култури, което е особено опасно, поради непоправимата загуба на листна маса.

В по-високите части престарелите букови насаждения страдат от **загниване**, а културите от бял и черен бор страдат от **ветроломи** и **снеголоми**.

По течението на р. Марица и по-големите притоци брястът масово съхне, поради заразяване с **Холандска болест**. В тополовите култури са констатирани нападения на тополов цигарджия. Други **насекомни вредители**, които нанасят по-съществени повреди на гората в РУГ – Пловдив са боровата процесия по иглолистните, гъботворка по дъбовете и педомерка по бука и дъбовете. През последните години се наблюдава увеличение на числеността на златозадката.

Най-много са констатирани нарушенията от незаконна сеч, а на второ място са нарушенията от незаконен лов и риболов и паша. Само в ДЛ "Първомай" отчитат намаление на нарушенията от незаконен лов, което най-вероятно се дължи на катастрофалното намаление на дивеча.

Във всички държавни лесничейства на РУГ – Пловдив броят на **пожарите** е тревожно висок. Изключение е ДЛ “Кричим” – за ревизионния период 1988-1997 г. са допуснати само 3 пожара през 1993 година на обща площ 0,2 ха. В много от случаите пожарите са умишлени, като се пренасят от селскостопанския фонд или са палежи на горски площи.

Странични ползвания

Основно странично ползване на територията на РУГ – Пловдив е била пашата, като навсякъде предвидената за паша площ е задоволрила напълно нуждите от паша на едрия и дребен добитък.

Други странични ползвания, реализирани в горите на РУГ – Пловдив, са: събиране на сено; на листников фураж; добив на горски плодове – глог, трънки, шипки, дренки, къпини, малини, киселица; добив на орехи и кестени от създадените култури; гъби – манатарка, пачи крак, печурка, сърнела, челядинка; събиране на билки – главно липов цвят, жълт кантарион, бъз, риган, мащерка, равнец, лайка, гръмотрън, коприва, подбел, корени от репей, смрадлика; производство на фъстъци, дини, култивирана печурка.

Таблица № 9
За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (стар) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (нов) средногодишно
Паша - площ	хектари	55543	51092,7	97248,5
Едър добитък	брой	38346	10483	75787
Дребен добитък	брой	237102	79998	405478
Сено	тона	197	16,3	489,7
Листников фураж	пр.куб.м	3450	344,1	1350
Горски плодове	тона	71,5	23,57	45,1
Гъби	тона	8	4,04	51,4
Билки	тона	17,5	34,99	61,2

Забележка: Данните в таблицата не включват ДДС “Кормисош”.

Информацията за предвидените (по стар ЛУП) и реализираните странични ползвания в ДЛ “Пловдив” през ревизионния период е непълна и не може да бъде анализирана, поради което не е включена.

Лечебни растения

В България са известни 763 вида растения, които се използват в народната медицина, от тях 300 вида се прилагат и в научната медицина. В резултат на нарасналия интерес към билките през последните години рязко се увеличи както броят на използваните видове, така и количествата, в които те се събират за местни нужди и за износ. Най-често на територията на РУГ – Пловдив в по-големи количества се събират шипка, къпина, малина, лайка, жълт кантарион и др.

Следва списък на някои от често срещаните билки в района на Управлението:

Бръшлян (<i>Hedera helix</i>)	Обикновен дрян (<i>Cornus mas</i>)
Бял оман (<i>Inula helenium</i>)	Обикновен киселец (<i>Rumex acetosa</i>)
Бяла върба (<i>Salix alba</i>)	Обикновена леска (<i>Corylus avellana</i>)
Драка (<i>Paliurus spina-christi</i>)	Обикновена хвойна (<i>Juniperus communis</i>)
Еньовче (<i>Galium verum</i>)	Обикновена шипка (<i>Rosa canina</i>)
Живовляк теснолистен (<i>Plantago lanceolata</i>)	Планинска чубрица (<i>Satureja montana</i>)
Живовляк широколистен (<i>Plantago major</i>)	Полски хвощ (<i>Equisetum arvense</i>)
Жълт кантарион (<i>Hypericum perforatum</i>)	Равнец бял (<i>Achillea millefolium</i>)
Жълтурче (<i>Ranunculus ficaria</i>)	Равнец влакнест (<i>Achillea millefolium var. setacea</i>)
Имел бял (<i>Viscum album</i>)	Ракита (<i>Salix purpurea</i>)
Кукувича прежда (<i>Cuscuta europaea</i>)	Риган (<i>Origanum vulgare</i>)
Лечебно сапунче (<i>Saponaria officinalis</i>)	Смрадлика (<i>Cotinus coggygria</i>)
Малина (<i>Rubus idaeus</i>)	Трънка (<i>Prunus spinosa</i>)
Маточина (<i>Melissa officinalis</i>)	Черен бъз (<i>Sambucus nigra</i>)
Мъждрян (<i>Fraxinus ornus</i>)	Черно кучешко грозде (<i>Solanum nigrum</i>)
Обикновен глог (<i>Crataegus monogyna</i>)	

Видове от “Червена книга на НР България” и защитени от закона

Според възприетите три категории в “Червена книга на НР България”, на територията на РУГ - Пловдив се срещат следните растителни видове с природозащитен статус:

Изчезнали растителни видове – няма.

Застрашените от изчезване растителни видове:

1. Блатен телиптерис (*Thelypteris palustris* Schott.);
2. Веленовскиев рожец (*Cerastium velenovskyi* Hayek) - български ендемит;
3. Венерина пантофка (*Cypripedium calceolus* L.) - реликт;
4. Едногрудков херминиум (*Herminium monorchis*) - терциерен реликт;
5. Копървиден тургениопсис (*Turgeniopsis foeniculacea* (Feuzl.) Boiss.) - терциерен реликт;
6. Мечешко око (*Cortusa matthioli*);
7. Планинско секирче (*Lathyrus montanus*);
8. Режец кладиум (*Cladium mariscus* (L.) R.Br.);
9. Родопско лале (*Tulipa rhodopaea* Vel.) - български ендемит;
10. Родопско омразниче (*Onosma rhodopaea* Vel.) - балкански ендемит;
11. Розов божур (*Paeonia mascula* (L.) Mill.);
12. Седефче (*Ruta graveolens* L.);
13. Скална гъшарка (*Arabis nova* Vill.);
14. Теснолистен ручейник (*Silaum sisarum* L.);
15. Тракийска овчарска торбичка (*Capsella thracica* Vel.) - български ендемит;
16. Тракийски лопен (*Verbascum thracicum* Vel.) - български ендемит;

Редките растения:

1. Балкански ранилист (*Stachys balcanica* Ball.) - балкански ендемит;
2. Блатна лудвигия (*Ludwigia palustris* (L.) Elliot.);
3. Веленовски дебелец (*Sempervivum velenovskyi*) - балкански ендемит;
4. Венерин косъм (*Adiantum capillus-veneris* L.);
5. Влакнест стражник (*Acanthus spinosus* L.);
6. Влакнеста самодивска трева (*Peucedanum vittijugum* Boiss.) - балкански ендемит;
7. Гръцка ведрица (*Fritillaria graeca* Boiss. et Sprun.) - балкански ендемит;
8. Гръцки кимион (*Carum graecum* Boiss. et Heldr.) - балкански ендемит;
9. Декоративен лопен (*Verbascum decorum* Vel.) - български ендемит;
10. Едножилков лен (*Linum uninode* (Roch.) Borb.);
11. Етненска тлъстига (*Sedum aethense* Tineo.);
12. Жерадова урока (*Bulpleurum gerardi* All.);
13. Живениче (*Scrophularia laciniata* Waldsf. et Kit.);
14. Жлезист гръмотрън (*Ononis adenotricha* Boiss.);
15. Жлезиста полска белоочица (*Buglossoides glandulosa* (Vel.) R.Fern.);
16. Жълт планински крем, самодивско лале (*Lilium jankae*);
17. Жълта водна роза (*Nuphar lutea* (L.) Sibth. et Sm.);
18. Загърличев срамник (*Laserpitium siler* L.);
19. Зеленикаво плюскавиче (*Silene chlorantha* (Willd.) Ehrh.);
20. Златиста власатка (*Festuca xanthina*);
21. Игликова айважива (*Alkanna primuliflora* Griseb.);
22. Издута водна леща (*Lemna gibba* L.);
23. Издънкова мерендера (*Merendera sobolifera* C.A.Mey.);
24. Изправеноплодна злина (*Barbarea stricta* Andez.);
25. Източна (нежна) ведрица (*Fritillaria orientalis* Adams);
26. Кичест блатник (*Caltha polypetala* Hochst.);
27. Крумово великденче (*Veronica chamaedrys* L. ssp. *krumovii* Peev) - български ендемит;
28. Кълбест салеп (*Orchis tridentata*);
29. Линдерния (*Lindernia procumbens* (Krocr.) Philox);
30. Лудо биле (*Atropa belladonna*);
31. Мечо грозде (*Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng.);
32. Нейчево великденче (*Veronica austriaca* L. ssp. *neicevii* (Deg.) Peev) - български ендемит;
33. Николова мащерка (*Thymus nikolovii* (Deg. et Drum.) Stoj. et Stef.);
34. Ниско бясно дърво (*Daphne sneorum*);

35. Обикновена кандилка (*Aquilegia vulgaris* L.);
36. Оливиеров минзухар (*Crocus olivieri* I. Gay);
37. Остроцветна дзука (*Juncus acutiflorus*);
38. Панчичева пищялка (*Angelica pancicii* Vand.) - балкански ендемит;
39. Персийска морина (*Morina persica* L.);
40. Персийски крайспорник (*Cheilanthes persica* (Bory) Mett. ex Ruhn.);
41. Планинска дялянка (*Valeriana montana* L.);
42. Поречолистен лопен (*Celsia roripifolia* Hal.) - балкански ендемит;
43. Пунктирана острица (*Carex punctata* Gaud.);
44. Пълзяща гудiera (*Goodyera repens* (L.) R.Br.) - реликт;
45. Разнолисто омразниче (*Onosma heterophylla* Griseb.);
46. Родопска горска майка (*Lathraea rhodopaea* Ding.) - балкански ендемит;
47. Родопска мерендера (*Merendera rhodopaea* Vel.) - български ендемит;
48. Родопска мишовка (*Minuartia rhodopaea* (Deg.) Roz. et Ruzm.) - български ендемит;
49. Родопска самогриска (*Scabiosa rhodopensis* Stoi. et Stef.) - балкански ендемит;
50. Родопски магарешки бодил (*Carduus rhodopaeus* Vel.) - български ендемит;
51. Родопски силивряк (*Haberlea rhodopenis*) - балкански ендемит, терциерен реликт;
52. Родопско еньовче (*Galium rhodopeum* Vel.) - балкански ендемит;
53. Румелийски трахелиум (*Trachelium rumelianum* Boiss.) - балкански ендемит;
54. Ръбестостъблен воден морач (*Oenanthe angulosa* Griseb.);
55. Северница (*Samolus valerandii* L.);
56. Средиземноморски шпорец (*Delphinium halteratum* Sibth. et Sm.);
57. Стрибърниев игловръх (*Alyssum stribrnyi* Vel.) - балкански ендемит;
58. Стрибърниев карамфил (*Dianthus stribrnyi* Vel.) - балкански ендемит;
59. Стрибърниева айважива (*Alkanna stribrnyi* Vel.) - балкански ендемит;
60. Стрибърниева ведрица (*Fritillaria stribrnyi* Vel.) - балкански ендемит;
61. Стрибърниева козя брада (*Tragopogon stribrnyi* Hayer) - български ендемит;
62. Тракийски магарешки бодил (*Carduus thracicus* Vel.) - български ендемит;
63. Тракийски равнец (*Achillea thracica* Vel.) - български ендемит;
64. Тритичинков надводник (*Elatine triandra* Schkuhr.);
65. Турски червен кантарион (*Centaurium turcicum* (Vel.) Ronn. ex Fritsch);
66. Туфест игловръх (*Alyssum pulvinare* Vel.);
67. Урумов кривец (*Chondrilla urumovii* Deg.) - български ендемит;
68. Фривалдскиев зановец (*Chamaecitissus frivaldskianum* (Deg.) Kuzm.) - български ендемит;
69. Фривалдскиев пчелинок (*Marrubium frivaldskyanum* Boiss.) - български ендемит;
70. Халерово котенце (*Pulsatilla halleri* (All.) Willd.);
71. Хилядолистен воден морач (*Oenanthe millefolia* Janka) - български ендемит;
72. Червеникав сънус (*Schoenus ferrugineus* L.);
73. Черноморска ведрица (*Fritillaria pontica* Wahl.) - български субендемит.

Защитени територии

Защитените природни обекти на територията на РУГ – Пловдив са посочени по лесничейства.

На територията на ДЛ “Клисура”:

- **Национален парк “Централен Балкан”** - обявен със заповед № 843/31.10.1991 на МОС, с обща площ 561,1 ха, от която 487,7 ха залесена и 73,4 ха незалесена.

На територията на ДЛ “Розино”:

- **Национален парк “Централен Балкан”** - обявен със заповед № 843/31.10.1991 на МОС, с обща площ 4753,0 ха.
- **Резерват “Чамджа”** – обявен със заповед № 508/28.03.1968 г., с обща площ 65,5 ха, на територията на НП “Централен Балкан”.

На територията на ДЛ “Карлово”:

- **Резерват “Стара река”** - обявен със заповед № 200/19.03.1981 на КОПС и разширен със заповед № 67/25.01.1991 на МОС, с обща площ 1974,7 ха, от която 1520,9 ха залесена и 453,8 ха незалесена. Цялата площ на резервата попада в НП “Централен Балкан”.
- **Резерват “Джендема”** - обявен със заповед № 606/28.03.1953 на УГС на МС и

разширен със заповед № 1080/21.10.1983 на КОПС, с обща площ 3279,4 ха, от която 1373,9 ха залесена и 1905,5 ха незалесена. Цялата площ на резервата попада в НП "Централен Балкан". Обявен е с цел предотвратяване изчезването на местната популация на дива коза и опазване на популациите на сърна, благороден елен, лещарка, скален орел, както и рибата в реките.

- **Национален парк "Централен балкан"** - обявен със заповед № 843/31.10.1991 на МОС, с обща площ 3399,6 ха, от която 2445,4 ха залесена и 954,2 ха незалесена.
- **Природна забележителност "Сучурум"** - обявена със заповед № 3796/11.10.1965 на МГГП, с обща незалесена площ 0,3 ха. Водопад на р. Стара река в непосредствена близост до гр. Карлово с височина на пада 15 м.
- **Природна забележителност "Пръскалото"** - обявена със заповед № 3796/11.10.1965 на МГГП, с незалесена площ 0,5 ха. Водопад в района на х."Васил Левски" с височина на пада 26 м. Намира се в резерват "Стара река".
- **Природна забележителност "Карловското пръскало"** - обявена със заповед № 3796/11.10.1965 на МГГП, с незалесена площ 0,2 ха. Водопад с височина на пада 30 м. Намира се в резерват "Джендема".
- **Природна забележителност "Райското пръскало"** - обявена със заповед № 3796/11.10.1965 на МГГП, с незалесена площ 5,0 ха. Водопад с височина на пада 118 м. Намира се в близост до х."Рай", резерват "Джендема".

На територията на ДЛ "Хисар":

- **Защитена местност "Дъбите-Конска поляна"** - обявена със заповед № 4526/17.11.1975 на МГГП, с обща площ 295,7 ха. Представлява запазена вековна букова гора с историческо значение, свързана с хайдушкото и партизанско движения.
- **Защитена местност "Дебелата кория"** - обявена със заповед № 202/11.03.1987 на КОПС, с обща площ 0,4 ха. Находище на защитеното Блатно кокиче.

На територията на ДЛ "Кричим":

- **Резерват "Изгорялото гюне"**, обявен със заповед № 5334/16.08.1949 на МЗС и актуализиран със заповед № 2245/30.12.1956 на ГУГ, с обща площ 29,3 ха. Естествено находище на дървовидна хвойна (*Juniperus exelsa*).

На територията на ДЛ "Асеновград":

- **Природна забележителност "Фосилни находки"** - обявена със заповед № 36/11.01.1968 на МГГП, с обща площ 371,5 ха, от която залесена 368,6 ха и незалесена 2,9 ха.
- **Природна забележителност "Родопско лале"** - обявена със заповед № 534/25.09.1978 на КОПС, с обща незалесена площ 2,0 ха.
- **Природна забележителност "Усойката"** - обявена със заповед № 468/30.12.1977 на КОПС, с обща залесена площ 4,0 ха.
- **Природна забележителност "Малките острови"** - обявена със заповед № 693/23.07.1987 на КОПС, със залесена площ 1,3 ха.
- **Защитена местност "Марциганица"** - обявена със заповед № 55/29.01.1980 на КОПС, с обща площ 11,9 ха, от която залесена 11,7 ха и незалесена 0,2 ха.
- **Защитена местност "Чинар дере"** - обявена със заповед № РД-420/14.11.1995 на МОС, с обща залесена площ 33,2 ха.

На територията на ДЛ "Първомай":

- **Защитена местност "Естествено находище на блатно кокиче"** - обявена със заповед № 1938/03.07.1970 на МГГП, с обща площ 19,0 ха, от която залесена 17,7 ха и незалесена 1,3 ха.
- **Природна забележителност "Фосилни находки"** - обявена със заповед №36/11.01.1968 на МГГП, с обща площ 712,7 ха, от която залесена 601,1 ха и незалесена 111,6 ха.

Няма данни за обявените защитени природни обекти на територията на ДДС "Кормисош", за която в момента тече ново лесоустройство.